

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cavssa Helvetica Orthodoxae Fidei

Murner, Thomas

Lucernae, 1528

VD16 M 7034

D. Eckivs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29525

COLLATIO XVI.

immittat sacramentorū, fides namq̄, qua pleriq̄ corpus in pane esse credūt, frugiferam non adfert probationem, ut est quotidie oculis cernere. Sed impossibile est hominem ex toto suo corde credere mortem dñi nostri pro nobis, & uitā suā non meliorem facere, hoc ad eius est responsionem dictum.

At nunc ad illius multiplicatā petitionē, ut meā scilicet doctrinā probem, uoluntati suæ acquiescā, & si nulla hoc necessitas sic palam in clamitandi exposcat, tres inq̄ fidei articulos ei ostendi, qui multis in locis scripturæ fundati sunt ab omnibus crediti, contra quos sua conclusio pugnat. Sed & ultra dictum Iohānis allegaui, Nisi abiero paracletus non ueniet, & solutionem quamuis dederit, responsionē tamen eius scripturis non probauit. Sed & omni uia aduersus illū pugnabit dictū Iohan. vi. Carnem nihil prodesse. Sed & ei cōtrarium est dictū Matth. xxiii. Si dixerint hic uel illic esse Christum, non credatis. Præcipue quum primo petam dictū, in quo se fundat, Hoc est corpus meum, eum non habere sensum, quē ipse proponit, qđ sequēter diuino auxilio clarius pbandū est.

D. ECKIUS.

IN nomine tuo domine Ihesu Christe. Hesternam demitto domini mei doctoris iactantiam dicentis, se obtinuisse materialem panem manere in uenerabili sacramēto, gratia nāq̄ Dei, hætenus sufficienter omnes illius obiectiones soluta sunt, remittens me ad notariorū scripta.

Hodie proponit admisisse me uerba Christi Iosian. vi. de sacramēto non loqui, quod ex meis cōscriptis & notatis uerbis nūq̄ reperietur, quumq̄ dicit, oportere in sacramento materialem panem esse, id ei nos de uniuersali ecclesia non sumus credituri, nisi concludentes adducat scripturas.

Ad hæc negat uenerabile Christi corpus animæ cibū esse posse, sicut nos ecclesiæ filij dicimus, sed memoriā passionis Christi cibum adserit animæ. Respondeo ei, ipse una cum sua parte quum proponit memoriā mortis Christi apud panem pistorium

CONCLUSIO PRIMA.

pistoriū cibū esse anime, si non, etiā eadē memoria, cum sacro Christi corpore, cibus sit animæ, nēpe homo quispiā minimi intellectns, ratiōis quoq; nō exps, credere ne possit panē pistoriū i memoria plus animā cibare, quā uerū sacrūq; Christi corpus, nobilis thesaurus, in quē oēs electi intueri cupiūt.

Quod hesternō uesperis suis duobus exēplis ex fundamentis satisfeci. Primū cum rex dapes suas alicui transmittit, dixi, & uerū est, regem his dapibus dicere non posse, Hoc est corpus meum, sicut Christus dixit. Huic obijciēdo dicit doctor, huius nos præceptū nullū habere, sed magis nobis præceptū esse, hoc nos facere debere in sui memoriā. Dico in scripturis clare haberi, hoc faciendū ex præcepto, Accipite (inquit Ihesus) apud tres Euāgelistas & Paulū, & comedite, Hoc est corpus meum. Et apud Lucā, Hoc facite in mei memoriā, ubi clare duo sunt præcepta, unū de cōmunicatione sacri corporis sui. Scdm, ut hæc fiant in eius memoriā. Quia tamen doctor sua uerba declarat, deū nobis nō præcepisse, panē trāsmutare in corpus suū. Nimirū deū nobis non præcipere, quod factu nobis est impossibile. Ipse uero met, hoc sua facit omnipotentia, dicentibus & faciētibus hoc sacerdotibus quod ipse cōmisit.

Cum sceptro dicit dñs meus doctor hoc me admisisse exemplum, quod in notariorū scriptis non inuenietur. Primū inq; exemplū de regijs dapibus quum oppugnaui, quippe quod regis corpus non sint, quis tam est hebes qui sceptrum, regis esse corpus credat, notanter cuperet aperta & dilucida diuina Pauli uerba, de uenerabili sacramento obtenebrare, ubi arguit indigne sumētes hoc sacramentū, quod sibi met iudiciū manducant, non dijudicantes corpus Christi. Aduertite dilecti Christiani Paulū nō dicere non dijudicātes panē pistoriū. Quumq; hoc dictū fidē ecclesiæ Christianæ tam clare ostendat, ut nullus possit homo quauis ratione oblectari, claritatē nihilominus eius exponā ex met Pauli uerbis. Quum em̄ de huius uenerabilis sacramēti institutiōe loquitur, fuerat sequit̄

L ij

COLLATIO XVI.

Quicumq; manducat hunc panem, & bibit calicem dñi indigne (ut sciat quid per hæc Paulus intelligat) subiungit, reus erit corporis & sanguinis dñi. Huiusq; ratione reddit, quare reus erit, quia dijudicando non cognoscit corpus dñi, quæadmodum hi faciunt, qui hoc sacramentum a quouis alio communi pane non discernunt, aut certe non dijudicant. Ad hæc est impossibile sensum manere doctoris cum verbis Pauli, quippe quod velit trahere dijudicationem uel discretionem ad fidem in Christum & eius passionem, hi enim qui non credunt, panem pro pane habent, non manducantes panem dñi, ideoq; oportet ut diuus Paulus de Christianis loquat, quorum aliqui digne sumunt, aliqui uero & si in Christum Ihesum & eius passionem credant, adhuc tamen se non probant neq; parant, ut altiore & deuotione & dijudicatione a communi cibo sumerent, exto quoq; non sufficit dominum doctorem dicere ad fidei probationem, quia fides sine bono opere mortua est, Iacobo dicente, estq; corpori inanimato persimilis.

Ex corde gaudeo post longam suspensionem, iam dilectum dominum meum doctorem scripturas in manus sumere, quatuor argumenta inducens, quæ & Zwinglius gratiosis dominis meis nuntiis senatorijs duodecim cantonum misit, ob idq; mihi chariora sunt, fideliterq; commendata habebam. Primum hi duo proponunt, si presens esset dominus Ihesus in sacramento, necesse esset deleri tres fidei articulos, illosq; perire. Quos dominus meus doctor (ut reor) non enumerauit, sed dumtaxat mentionem de his fecit, fundari eos in sacris literis. At Zwinglius enumerat Ascendit ad caelos, sedet ad dexteram dei patris omnipotentis. Inde uenturus est iudicare uiuos & mortuos, uterq; ergo dominus mei opinantur, si in caelo Christus est, in sacramento ergo non est, quum unum corpus in duobus locis esse non potest. Alio qui habet Zwinglius in Baden disputaret, sic tamen ut nihilominus in Thurego maneret. Respondeo ambos dominos meos non bene ponderasse omnipotentiam Dei, & id quod Luca scribente

CONCLUSIO PRIMA.

scribente, angelus Mariæ respondit. Quia non erit impossibile apud Deum omne uerbum. Et si igitur Zwinglius ipse multiplicari se obtulit omnia sua scripturis probare, hic nihilominus scripturis est uacuuus. Sicque & dilectus dominus meus doctor nullatenus attulit scripturas Deo impossibile esse, ut unum sit corpus in duobus locis. Quamuis autem scripturas proponere obligarent, si nostram sanctam cuperent fidem euertere de sacramento, ex superabundanti tamen probabo, ad nostram fidei confirmationem, hoc possibile esse ex scripturis, & hoc plus in naturalibus. Scriptura namque (ut dicunt) habet, Sedet ad dexteram dei patris, donec iudicaturus ueniat, sicut Zwinglius ducit Matth. xxvi. uerum est, literæ tradunt, omnesque nos Christiani hoc credimus. Quamuis & iuxta Lucas scribat in libro Act. apostolorum cap. ix. Quod Paulus tunc Saulus, quum ex Hierosolymis in Damascum adequitarer, prostratus dixerit. Quis es domine? Responditque dominus, Ego sum Ihesus quem tu persequeris. Hic intueamini dilecti christiani dominum ante Damascum fuisse apud Paulum, nec minus sedisse ad dexteram patris sui. Simile in plerisque alijs scriptis fide dignis legimus domini apparitionem.

Illud natura potest, ut res una in diuersis sit locis, quod in anima est esse. Homo enim quum unicam habeat, & indiuisibilem animam, quia anima spiritus est, partes non habens, nihilominus eadem anima, quæ in mea dextera manu est, eadem ipsa anima est & in sinistra manu mea. Illud igitur de anima si naturaliter possibile est, quis ergo Dei potentiam coartare dignabitur, & ad ulnam mensurare, nempe quod illud corpore nequeat facere. Ideoque quum dominus apud Iohannem dixerit, Nisi ego abiero &c. ex eo non sequitur, dominus Ihesus abiit, ideoque in sacramento esse non potest, unum enim corpus in caelo est, & in sacramento supra terram per Dei omnipotentiam. Hæc sancta est fides, qua (Paulo inquirente) nostrum intellectum implicare debemus in seruitutem fidei, quam perpetuo Deus est remuneraturus. Quo sunt uniuersa & iacet in fundo, sextum, octauum, &

COLLATIO XVI.

nonum Zwinglij argumēta, graciosis dñis meis præsentata.
 Ultra dilectus dñs meus doctor alias adfert scripturas, uer-
 ba Christi Iohan. vi. Caro non prodest quicq̃. Hæc longa
 est Zwinglij lancea & cuspis, qua a Thurego huc dimicat,
 utriq̃ aut̃ domini mei, si rem melius cogitarent atq̃ se ipsos,
 eiusmodi dicta aduersus ecclesiam & sacramentum, non in-
 ducerent. Caro namq̃ Christi (ut ipsi intelligunt) si nihil pro-
 desse debet, esset profecto melior eorum panis pistorius cor-
 pore Christi, in quo passus, mortuus, mundumq̃ redemit.
 Quis hæc Christianus audire posset, absq̃ graui animi sui mo-
 lestia. Ad quam abominationem uitandam merito conside-
 rare deberent, esse non posse rectum & uerum intellectum,
 quem ipsi proponunt. Quare breuibus uerum sensum decla-
 rabo & intellectum. Dominus quum dicit, Caro non pro-
 dest quicq̃, de suo sacro non loquitur corpore, in quo ope-
 raturus erat hominum salutem, ideo quia ante dixerat, Caro
 mea uere est cibus, iam dominus Ihesus hoc uerbulum mea
 intermittit & absolute dicit, Caro nihil prodest, hoc est, car-
 nalis intellectus nihil prodest, quia spiritus est qui uiuificat.
 Et ut uerus sit iste intellectus, scripturis probo eodem loco,
 alijsq̃ locis, nam Capharnaitæ grossum habebant intellectu
 uerborum Ihesu, quasi crudam essent Christi carnem, man-
 ducaturi, sicut ex macellis caro defertur, ideoq̃ dicebāt hūc
 durum esse sermonem, quis hunc audire potest, cui falso in-
 tellectui mox respondit dominus, Caro non prodest quicq̃.
 Sed & ex alijs locis sacrarum literarum probatū est, carnem
 accipi pro carnali intellectu, uti Paulus ad Roma. viij. dicit.
 Prudentia carnis mors est, Sapientia carnis inimica est Deo,
 eodem etiam modo dilectus dominus noster hoc uerbum ca-
 ro intellexit Matthæi xvi. quando Petro dixerat. Beatus es
 Simon bariona, quia caro & sanguis non reuelauit tibi, sed
 pater meus cœlestis. Omnibus notum dominum Ihesum uo-
 luisse Petri confessionem, non ex carnali intellectu haberi,
 sed

CONCLUSIO PRIMA.

sed ex diuina reuelatiōe. Hic iam uident gratiosi domini mei nuntij Senatorij, primam euūlgatam Zwinglij probationē, nullius momenti & inutilem esse.

Ad hęc dilectus dominus meus doctor iduxit literas Matthæi xxiij. & eadem Zwinglius Marci xiiij. Si quis uobis dixerit, hic est Christus, uel illic, nolite credere. Hic Zwinglius exclamat. Si dixerint Eckius uel Faber Christum hic esse in sacramento, nolite illis credere, scripturis dumtaxat, secundum emortuas literas contra nos utuntur, sensum uero spiritus sancti, quem met Deus ipse ostendit in præcedentibus & sequentibus uerbis non ponderantes. Id namq; si facerent, procul dubio una cū hoc dicto domi delitescerent, neq; nobis thesaurum sacramenti uenerabilis abriperent. Quod ut uerum sit, etiam ex met ipso euāgelio probo, ubi Christus prophetauit grauissimam tribulationem nouissimoꝝ temporum, quando talis exurget tribulatio, qualis non fuit ab initio mundi, ad quam monitionem mox sequitur. Si quis uobis dixerit, hic est Christus, uel illic est Christus, nolite credere, non hic sensus est, quem dominus meus doctor & magister Ulrichus Zwinglius proponunt, ut per uerbulum Christus, sacrum Christi corpus intelligatur, sicut Zwinglius in torquet, sed ibi debet intelligi, per Christum regnum suum fidei. Et hoc ut uerum sit, ex illo datur accipi, quod dominus dicat, & erit in nouissimis temporibus, quemadmodū & Petrus & Iudas in suis epistolis prophetarunt. Nunc autem uerum est, quod dicitur Christum in sacramento esse, nec primum in nouissimis aduenit temporibus, sed uniuersalis ecclesia, ab Apostolorum temporibus, usq; ad hęc nostra tempora, & adhuc clarius illud ostendunt sequentia uerba. Christus inq; Ihesus seruator nobis non promisit, quod primo nouissimis & ultimis temporibus, de sub scamno extrahetur sanctum Euangelium, sicut & dominus doctor Lutherus & sibi adherentes aiunt. Sed ita dicit. Exurgent pseudo Christi & pseudo

COLLATIO XVI.

pseudopropheta, apud Marcū & Matthæū, & multi falsi propheta surgent, & multos sequeantur, quia superabundabit iniquitas, & refrigescet charitas multorum. Quis hic non uideret dñm loqui de regno Christi fidei suæ, & non de sacramento, Ideoq; & contra Zwingliū, rogo gratiosos dños meos, & superiores laudandi fœderis Heluetiorum, quum Lutherus scribere audierint Christi fidem apud se esse, & Zwinglium quod apud se fuerit, rebaptisatores apud se haberi, quatenus ex Christi mentione, domini mei nulli credant, sed fidem solummodo quærant, apud sponsam Christi uersalem ecclesiam, Hic iam Zwinglius suo quarto argumento deicit & obtinuit, ne uos domini mei illi credatis.

Ultimo offert se dñs meus doctor probaturum, quod hæc uerba Dei, accipite & manducate, Hoc est corpus meum, sacramentū pro ecclesia non probent, adhuc non credo nisi uidero. Ideoq; & ab eo libenter hoc sum auditurus.

D. OECOLAMPADIUS.

Gratia & pax a Deo, Amen. Ex uarijs sermonibus hodie factis, ob fugā obiectorum argumentorum non est necesse ad primum respondere. Sed quod in sine petitū est, magis erit fructiferū, ut eo disputatio cepta, foelicius progrediatur. Primo inq; necessariū erit, haberi naturalē & uerū intellectū uerborum dñi nostri, in eo quod dicit, Hoc est corpus meum. Nam se quenter in omnibus solutionibus D. Eckius exportat hoc dictum, quasi ex eo possit suam conclusionē firmare. Negari non potest, quin sint dñi uerba, sed hic respiciat, ut uerus nō deperdat intellectus. At nūc Apostolus ad Ro. xij. ait. Qui prophetiā habet, hoc est scripturarū expositionē, habeat illā atq; ea utat scdm rationē fidei. Omni enim modo inutile erit solū mortuis literis, sicut hodie dictū est a D. Eckio adherere, aut peregrinū sensum, qui neq; hic neq; in alijs locis fundat, inducere atq; intrahere. Recte se habet ad uerbū Dei uos trahens, id quod mihi placet, iuxta hoc ergo peto considerari intellectū